

När allt gått fel

Ibland blir det inte riktigt som man har tänkt sig, som när spöet plötsligt går i bitar första dagen på semestern. Vi har kollat upp vad som gäller!

TEXT OCH FOTO HENRIK LARSSON

Oavsett hur mycket eller lite man betalat för ett flugspö är det alltid lika retligt när något pajar. Det har även en förmåga att ske i precis fel ögonblick, mitt under brinnande fiske utan reservprylar eller om det är favoritspöet som knäcks på mitten. Det är en välsignelse nu när spön i allt större utsträckning har fler delar och smidiga tuber som gör dem lätta att transportera säkert, till skillnad mot tvådelade spön i tygfodral som var legio tidigare. Det är många spön som fallit offer för bildörrar och bagageluckor under årens lopp.

Eller gått sönder under klättring, vadning och vandring på äventyrliga fiskeresor då man kanske behövt spöet som allra bäst.

När det gäller flugfiskeutrustning är det i första hand spöna som är en av de stora utgiftsposterna men även de som är mest känsliga för skador. En rulle som får en buckla kan ofta hjälpligt fixas temporärt, ett par läckande vadare likaså, om lämpligt lim finns med i packningen. Men ett spö som går av är många gånger bortom all räddning och kan i bästa fall få fortsätta sitt liv som svindyrt pimpelspö.

Garantierna på fiskeutrustning regleras av Konsumentköplagen som i korta drag ger en garanti på tre år på fel som fanns redan när varan köptes. Men många leverantörer lämnar garantier som antingen är mer generösa och/eller har längre löptid. När det gäller flugspön är det framför allt garantin som träder in vid olycka som jag tycker är det viktigaste, just eftersom det är en produkt som lätt utsätts för olyckor.

Det råder idag stor konkurrens mellan leverantörerna av flugspön och kraven på kvalitet är höga oavsett tillverkningsland. Det är därför ganska ovanligt att spön är behäftade med större fel och brister som kan härledas till tillverkningsprocessen (se separat lista med de olika större leverantörernas olika garantivillkor).

I konsumentköplagen står vilka rättigheter du har som konsument när du köper en vara i en affär av en näringsidkare. I lagen hittar du bland annat vilka regler som gäller om du inte är nöjd med varan och vad du kan kräva av säljaren. Konsumentköplagen är en i huvudsak tvingande lag. Det innebär en stor fördel för dig som konsument eftersom det betyder att näringsidkaren inte får ge dig sämre villkor än vad som står i lagen.

För att säljaren ska ansvara för felet på varan krävs att felet är ursprungligt, att det fanns redan när du köpte varan eller när den levererades till dig. Fel som visar sig inom sex månader anses alltid vara ursprungliga fel, som säljaren ska åtgärda utan kostnad för dig. Han behöver dock inte ta ansvar för felet om han kan bevisa att du har orsakat det, till exempel genom att inte ha följt skötselansvisningar eller vanvårdat varan. Efter sex månader är det du som ska visa att varan hade ett ursprungligt fel.

Hur ska jag göra för att få mina rättigheter tillgodosedda? Först av allt måste du reklamera den felaktiga varan hos säljaren inom skälig tid efter att du upptäckte felet. Det betyder att du muntligt eller skriftligt meddelar säljaren att du inte vill ha varan. Du måste förklara varför du anser att varan är felaktig. Reklamerar du varan inom två månader efter det att du upptäckt felet är du alltid i rätt tid. Efter tre år har du förlorat din rätt att reklamera, under förutsättning att du inte har en garanti som säger något annat.

För den som vill fördjupa sig i dessa frågor finns allt på www.konsumentverket.se.

Man kan alltså säga att KKL skyddar bra under det första halvåret, och i princip alla skador som uppkommer på ditt spö som inte är rena "bildörrsknäck" ger bra chans att få ditt spö åtgärdat.

Det kan vara delar som går sönder, lossnar eller börjar glappa, färg och lack som flagar eller att spöet går av under ett normalt flugkast.

Efter ett halvår övergår ansvaret till dig som konsument att bevisa att felet på spöet fanns redan vid köpet. Glappande rullfästen och flagad lack brukar inte vara några problem att få åtgärdade, men spöbrott kan vara värre. Ett spö som använts flitigt under ett drygt halvår och börjar bli lite nött och brunt på korkhandtaget samt fått några repor på klingan är ju använt en del, och små skador i ytskiktet kan ge oförklarliga brott. Att då bevisa att felet fanns i klingan vid köpet kan därför vara svårt.

Men jag vill också tillägga att med drygt 30 års erfarenhet av sportfiskebranschen är det ofta som butiker och leverantörer är ➔

» Man kan säga att KKL skyddar bra under det första halvåret, och i princip alla skador som uppkommer på ditt spö som inte är rena "bildörrsknäck" ger bra chans att få ditt spö åtgärdat«

Så funkar det

❖ **Internethandel** – Köper man en vara via Internet hos en svensk webbutik så gäller reglerna i den så kallade distansköplagen, vilket innebär att man har ångerrätt om man inte är nöjd med varan. När det gäller den faktiska garantin på produkten så skiljer den sig inte från köp från en fysisk butik. Det är minst KKL som gäller. Gör du en reklamation av en defekt vara är det butiken som ska stå för frakten när du skickar tillbaka varan.

Om du beställer en vara via webben från ett annat land är det alltid det landets villkor och köplagar som gäller. Då måste du kolla upp reglerna. Vill du ångra köpet är det alltid du själv som måste bekosta återfrakten till säljstället. Om det skulle vara fel på din vara har du i första hand rätt att få den reparerad eller utbytt. Detta ska ske utan kostnad för dig. Reparationer och byten ska göras inom rimlig tid och utan väsentlig olägenhet för konsumenten.

❖ **Tull och moms** – När du köper ett flugspö från ett land inom EU så behandlas det numera på samma sätt som ett köp inom Sverige och du betalar den moms som gäller i det land du beställer ifrån. Vid köp från land utanför EU så gäller att du måste betala svensk tull och moms när produkten förs in i Sverige.

❖ **Räkneexempel vid köp av flugspö från USA:**

Internetpris: 2000 SEK.

Frakt och försäkring: 150 SEK.

Tull 3,7 procent: 79,5 SEK (2150 x 3,7% = 79,5)

Moms 25 procent: 557 SEK (25% x 2150+79,5 = 557)

Postens expeditionsavgift inklusive moms 100 kr

Att betala i SEK: 2 886 kronor.

Notera att man vid köp från land utanför EU betalar tull även på fraktsumman, samt sedan moms på varan, frakten & tullen!

➔ tillmötesgående och avhjälp reklamationer som egentligen inte ligger inom deras ansvar.

Termen "Livstids garanti mot material- och fabriktionsfel" är en populär beteckning när det gäller garantier för flugspön och även andra produkter. Men hur lång är egentligen löptiden är på en sån garanti? Handlar det om köparens livslängd som då kanske är över 50 år, eller handlar det om nåt annat? AoF har varit i kontakt med Mattias Flodwall på Konsument Göteborg för att få rätsida på detta. Mattias som själv är flugfiskare svarar att det är "produktens normala livslängd" som menas, och har alltså inte något att göra med den som inhandlar spöet.

Ett flugspö som sköts om och inte går sönder har ju en ganska avsevärd livslängd, men det handlar även om att dess livslängd tar slut om det börjar bli omodernt och gammalt. En rundsökning på internet med just sökordet 'livstids garanti' ger vid handen att det kan vara 5 år för vissa elektronikprylar, till 20 år för ett golv. Med dagens teknikutveckling kanske man kan uppskatta livslängden på ett flugspö till 12-18 år, men det finns som sagt inga fasta regler för detta. 📄

»Det är "produktens normala livslängd" som menas, och har alltså inte något att göra med den som inhandlar spöet«

Undvik katastrofen

Oavsett hur bra, dyrt och långkastande spö du har så kan det gå av utan förvarning och moderna spönmed tunna väggar tenderar att vara mer känsliga än äldre modeller med tyngre, kraftigare klingor. Det finns några enkla regler som hade sparat många spöbrott genom åren.

- 1. Förvara alltid spöet** i en tub när det inte används för att skydda mot slag och stötar. Även mikroskopiska klämskador i klingans ytskikt kan ge skador som på sikt växer till sig och får klingväggen att kollapsa.
- 2. När du ska dra ut tafs** och tafsknut genom toppöglan, se till att inte böja spöet för hårt i toppen. Lägg helst ifrån dig spöet och dra ut linan rakt ut från toppen.
- 3. Var försiktig när du kastar** med stora och/eller tunga flugor under blåsiga förhållanden, om de kolliderar med spöet under kast kan det ge skador.
- 4. Ryck inte med spöet** när du har fått bottennapp, ta hellre tag och dra direkt i linan.
- 5. Vid landning av fisk;** ha inte för kort lina mellan fisken och toppöglan, hastiga knyckar och slag från fisken kan göra att klingan knäcks. Samma gäller om skarven mellan lina och tafs hakar fast i landningsögonblicket.
- 6. Den bästa försäkringen** är att ha med ett reservspö, helst i samma klass som ditt vanliga spö så du utan problem kan använda samma rulle och linor. Åker ni en grupp kan det räcka om någon av er tar med ett reservspö.

Leverantörernas garantier

Notera att om du knäcker ett spö så innebär det inte att du kommer att få ett helt nytt spö, utan en del som ersätter den gamla och som kanske inte alltid stämmer exakt i färgton och glans etc. I översikten nedan har vi inte på alla ställen kunnat sätta ut en summa för att få en skada åtgärdad, och det beror på att leverantören/tillverkaren bedömer detta från fall till fall.

Observera att du ofta måste registrera din produkt hos leverantören för att garantin ska gälla fullt ut. Numera är det vanligt att detta sker på respektive leverantörs hemsida. Spara alltid kvitto, garantikort och andra handlingar då de är ett krav för att en garantiåtgärd ska förlöpa smidigt.

LOOP (Loop)

Livstid garanti mot material & fabriktionsfel till förste ägaren. Allriskgaranti med en servicekostnad på 400kr vid brott inklusive frakt & hantering.

Vision (FlyDressing)

Allriskgaranti i 5 år med en serviceavgift mellan 350 – 650 kr vid brott inklusive frakt & hantering, kostnaden varierar beroende på spöserie och modell.

G. Loomis (Normark)

2 års garanti mot material & fabriktionsfel. 2 års allrisk garanti med en serviceavgift på 15% av spöets pris, inkl frakt och hantering, allt räknat från inköpsdatum.

Sage (Rudl Heger)

Livstid allrisk garanti, serviceavgift 48 Euro vid brott samt fraktkostnad till huvudleverantören i Tyskland.

Orvis (Bios)

25 års allrisk garanti för Orvis spöserier tillverkade i USA. Fel i material & tillverkning åtgärdas kostnadsfritt, för reparation pga av olyckshändelse utgår en serviceavgift på ca 300 kr.

Guideline (Guideline)

Ej tidsbegränsad allrisk garanti, serviceavgift 350-650 kr vid brott beroende på spöserie och modell.

Sameo (flugor.se)

2 års allrisk garanti där man betalar max 895 kr i serviceavgift vid brott.

Fulling Mill (Ugly Bugger)

Livstid garanti mot material & fabriktionsfel samt livstid allrisk garanti med en servicekostnad på 250 kr vid brott.

Zpey (Zpey)

Livstids garanti mot material och fabriktionsfel. Ej tidsbegränsad allrisk garanti mot spöbrott och skador som uppkommit genom olyckshändelse, endast fraktkostnad tillkommer, ca 250 kr.

Hardy (Fairpoint)

Livstid garanti mot material & fabriktionsfel till förste ägaren. Vid brott kan reservdel köpas till en kostnad av ca 700 kr + frakt.

BromanOdell (BromanOdell)

5 års garanti mot material och fabriktionsfel.

Sölvkroken (Sölvkroken)

5 års garanti mot material och fabriktionsfel.

Scierra (Svensden Sport)

Livstids garanti mot material och fabriktionsfel samt avgift motsvarande US\$60 för att få garantin behandlad. Vid spöbrott genom olyckshändelse kan kunden köpa en ny del som ungefär kostar spöets pris delat med antal delar, dvs 1/4 av priset för ett fyrdelat spö osv.

StreamStix (Concept Sports)

5 års garanti mot material och fabriktionsfel.

Thomas & Thomas (Concept Sports)

Livstids garanti mot material & fabriktionsfel. Vid spöbrott genom olyckshändelse kan spöet sändas till USA för att repareras mot en skäligen kostnad.

Scott (Concept Sports)

Livstids garanti till förste ägaren, vid brott utgår fraktagift ToR till serviceavdelningen i USA då spöet måste skickas dit.

Märken som har spögarantier enligt KKL

Pool 12 (BIOS)

Ron Thompson (Svensden Sport)

Hi Level (HS Import)

Orvis Asienbyggda serier (BIOS)

Shimano (Normark)

Temple Fork Outfitters (Capricorn)

Grays (Fairpoint)

Danielsson (Danielsson FlyRods)

Regorius Fly (Regorius)

Kunnan (Be Outdoor)

Fladen (Fladen Fishing)

Fenwick (ABU Garcia)

Obs! Skulle du råka ut för en olycka och har ett spö med garanti enligt KKL eller 5-årig garanti bör du ändå kontakta leverantören för att kontrollera om de har reservdelar på lager. Chansen är ofta stor att du kan lösa detta till en vettig peng, och många leverantörer anger i sina svar till oss att de många gånger hjälper kunder, även om de inte officiellt har den skyldigheten.

LARSSON TÄNKER TILL...

"Det är en liten djungel när det gäller köpregler och garantier! Tidigare var generösa garantier förunnat de som hade råd att köpa dyra exklusiva amerikanska spömärken i snygga tuber. Idag har de billigare spöna kommit ifatt och det är numera fullt möjligt att köpa ett spö för under 2 000 kronor inklusive tub, som har en icke tidsbegränsad allriskgaranti samt en serviceavgift under 400 kronor.

Jag har kastat med ett oändligt antal olika spömärken och modeller, både privat och under de tester vi på AoF gjort under åren. Det har faktiskt aldrig funnit så många bra flugspön som idag och många finns just i mellanprisklassen. De går dessutom lätt att få tag på i många olika butiker vilket underlättar för att få skador åtgärdade. Och inte minst viktigt, för samma eller mindre pengar kan jag köpa två spön och alltid ha ett i reserv".

